

859

แนวทางการพัฒนาธุรกิจสีเขียวในเชิงนิเวศศาสตร์

นางสาวเนตรนภา บุญตา

ศูนย์วิทยพัชรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

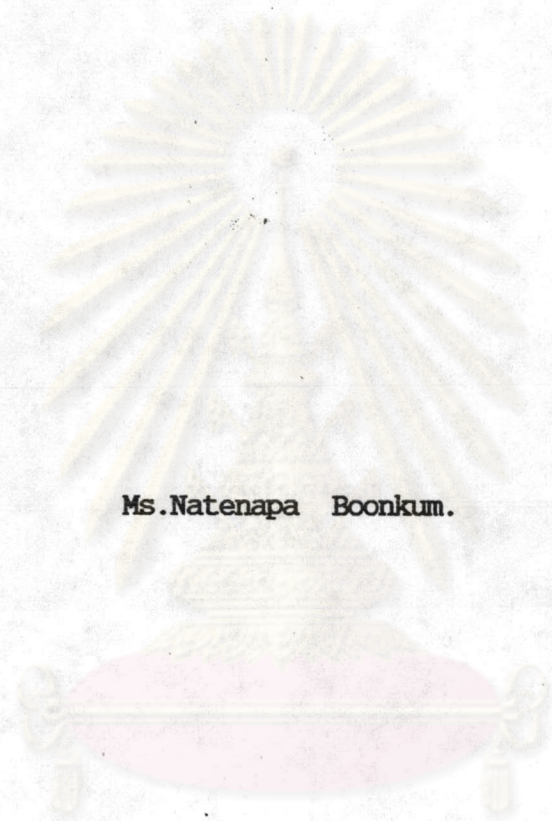
พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-494-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16796299

How to Develop The Leasing Bussiness in Legal Aspect.

Ms.Natenapa Boonkum.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements

for the degree of Master of Laws

Department of Laws

Graduate School

1996

ISBN 974-634-494-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาธุรกิจลิสซิงในเชิงนิติศาสตร์

โดย

นางสาวเนตรนภา บุญตา

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ร.ศ. ศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Handwritten signature

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Handwritten signature

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไขว้โลกกุล)

Handwritten signature

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

Handwritten signature

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร)

Handwritten signature

.....กรรมการ
(อาจารย์เกริก วณิชกุล)

Handwritten signature

.....กรรมการ
(อาจารย์สมชาย เกิดสมเกียรติ)

เนตรนภา บุญคำ แนวทางการพัฒนารูทกิจลิสซิงในเชิงนิติศาสตร์ (HOW TO DEVELOP THE LEASING BUSINESS IN LEGAL ASPECT.) อ.ที่ปริกษารรศ.ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์ 139 หน้า. ISBN 974-634-494-3

ลิสซิงเป็นการให้สินเชื่อบุคคลที่มีลักษณะเป็นการก่อนนิติสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกว่า "ผู้ให้เช่า" ได้ตกลงทำสัญญาจัดส่งอุปกรณ์กับบุคคลที่สามเรียกว่า "ผู้จัดส่งอุปกรณ์สินค้า" เป็นผลให้ผู้เช่าได้มาซึ่งสินค้าต้นทุน เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีคุณลักษณะตามที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า "ผู้เช่า" เป็นผู้กำหนดคุณลักษณะของอุปกรณ์สินค้าและเลือกผู้จัดส่งอุปกรณ์สินค้าหรือผู้ผลิต ตกลงเช่าทำสัญญาลิสซิงกับผู้ให้เช่าให้สิทธิผู้เช่าในการใช้อุปกรณ์สินค้าเป็นค่าตอบแทนสำหรับค่าเช่าที่ผู้เช่าจะต้องชำระ

เนื่องจากว่าลิสซิงเป็นธุรกิจที่ค่อนข้างใหม่ ระบบกฎหมายของประเทศต่างไม่ยอมรับว่าลิสซิงเป็นเอกเทศสัญญาทางธุรกิจประเภทใหม่จะใช้หลักเกณฑ์ของเอกเทศสัญญาในเรื่องเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ หรือซื้อขายมาใช้บังคับกับสัญญาลิสซิง ซึ่งผลที่สุดในทางกฎหมายผู้ให้เช่าซึ่งมักจะมีกรรมสิทธิ์ในอุปกรณ์สินค้าต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของอุปกรณ์สินค้าที่ตนส่งมอบ และในเรื่องของการรอนสิทธิรวมถึงความรับผิดในฐานะของผู้ผลิตอีกด้วย ประเทศไทยเช่นกันปัญหาคือว่าผู้ให้เช่ามีธุรกิจให้ยืมหรือให้เครดิตเยี่ยงธนาคารให้กับลูกค้าทั่วไปก็เงิน ธนาคารไม่ต้องรับผิดชอบในกรณีที่มีผู้กู้เงินนำเงินไปลงทุนซื้ออุปกรณ์สินค้าเพราะเหตุใดผู้ให้เช่าในธุรกิจทำนองเดียวกันนี้จะต้องรับผิดชอบอันเนื่องมาจากกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินเพราะตนถือไว้เป็นประกันเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นผู้ให้เช่าไม่ได้รู้ถึงคุณลักษณะของอุปกรณ์สินค้า ไม่ได้เป็นผู้กำหนดเลือกอุปกรณ์สินค้าและผู้ผลิต จึงไม่มีเหตุผลที่ให้ผู้ให้เช่าต้องรับผิดชอบอันเนื่องมาจากความชำรุดบกพร่องหรือการรอนสิทธิของอุปกรณ์สินค้า

ในประเทศไทยลิสซิงเริ่มเข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้ากันต่อไป เพราะลิสซิงไม่ใช่เรื่องเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ หรือซื้อขาย แต่เป็นเอกเทศสัญญาอีกลักษณะหนึ่งที่แตกต่างไปจากเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ หรือซื้อขาย การนำเอาหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ หรือซื้อขายมาใช้จึงเป็นการไม่ถูกต้อง เห็นควรให้มีการบัญญัติกฎหมายลิสซิงเป็นการเฉพาะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจลิสซิงต่อไป

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์ .....
สาขาวิชา นิติศาสตร์ (กฎหมายมหาชน) .....
ปีการศึกษา 2538 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... น.น.น.ท. / น.น.ท.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... น.น.น.ท. / น.น.ท.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C470356 : MAJOR LAW

KEY WORD: LEASING/DEVELOPMENT/IN LEGAL ASPECT.

NATENAPA BOONKUM :HOW TO DEVELOP THE LEASING BUSSINESS IN LEGAL ASPECT. THESIS ADVISER: ASSO.PROF. PAITON KONGSOMBOON, 139 PP. ISBN 974-634-494-3

Leasing is a transaction which one party(The Lessor) on spacification of another party(The Lessee) enter in to an agreement(The Supplier Agreement) with the third party (The Supplier) under which the lessor acquires plant capital goods or other equipment (The equipment) on terms approved by the lessee so far as they concern its interests and enter in to an agreement(the leasing agrèement) with the lessee granting to the lessee the right to use the equipment in return for the payment of rentals

The Leasing transaction has tri parties the lessor,the supplier,and the lessee is compose two contracts.The first,between the lessor and the supplier(supply agreement)the other between the lessor and the lessee. Leasing is a new bussiness,another country dose not accept Leasing is a sui genesis, so use the regulation of sale, bailment,loan,hire and hire-purchase result of that the duties of the lessor under lease agreement shall also to the lessee about the detective goods and the distrubance the same of Thailand. It is not resonable because the lessor dose not to concern a spect of goods and the supplier.

Leasing in Thailand will be grow up we should interested in Leasing business because Leasing is not a Hire and Hire-purchase but It is a sui genesis. Using the regulation of Hire and Hire-purchase dose not right. Should be regulate the special law about the Leasing

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายมหาชน).....
ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต..... วัฒน นท / นุชศักดิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... กนก วัฒน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ผู้เป็นครูของข้าพเจ้าโดยแท้จริง ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่าน ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่ง เพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนําปรึกษา แก่ข้าพเจ้าซึ่งบกร่องแก่ผู้เขียนมาตั้งแต่ต้นจนวิทยานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่มมาได้

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โชชวิไลกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาชี้แนะผู้เขียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เกริก วัฒนกุล รองผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นอย่างสูง เนื่องจากท่านอาจารย์เกริก วัฒนกุล ท่านเป็นผู้ให้จุดเริ่มต้นในการทําวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และที่สำคัญที่สุดท่านเป็นผู้ให้แนวความคิดในเรื่องลิสซิ่ง ตลอดจนแนวทางการพัฒนาธุรกิจลิสซิ่ง จนวิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จจุลวงลงด้วยดีและก่อให้เกิดประโยชน์ประเทศไทย ขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์สำเร็จ เมฆเกรียงไกรและท่านอาจารย์สมชาย เกิดสมเกียรติ กรรมการผู้จัดการบริษัท เอสวัน แคปิตอล จำกัด ผู้เชี่ยวชาญเรื่องลิสซิ่ง ที่ท่านให้ความเมตตากรุณาต่อผู้เขียนเป็นอย่างยิ่งในการที่ท่านสละเวลาอันมีค่าของท่านให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางจนก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ คอยช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทําวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณท่านสุรินทร์ สุทธิธรรมดํารง ที่ช่วยเหลือทุกด้านทั้งกำลังใจและกำลังใจตลอดเวลาจนวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี และขอขอบคุณท่านสุวิทย์ รัตนสุนันท์ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ผู้เขียนเข้าใจถึงลิสซิ่งของต่างประเทศได้ดีขึ้นตลอดจนช่วยเหลือการแปลเอกสารที่แสนยาก ขอขอบคุณท่านมนัส อานามวัฒน์ ท่านสุทธิผล ทวีชัยการ ที่ได้ช่วยเหลือในการแปลเอกสารต่างประเทศที่แสนยากให้แก่ผู้เขียนจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ที่คอยให้การช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้เขียนในทุกด้านมาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณวันดี เฝิงเหลา คุณฉวีรุพงศ์ บุญดา ที่ได้สละแรงกายและให้กำลังใจมาโดยตลอด ในการช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้สำเร็จได้ด้วยเร็ว

วิทยานิพนธ์เล่มนี้หากมีข้อบกพร่องหรืออําสมบูรณ์ประการใดผู้เขียนขออํน้อมรับไว้ และหากวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ต่อประเทศไทยที่รักยิ่งแล้ว ผู้เขียนขอมอบความดีนี้ไว้ให้แก่บิดา-มารดา และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นที่เคารพรักยิ่งของผู้เขียน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐาน.....	3
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
วิธีวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 แนวความคิดพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจลิสซิ่ง.....	6
(1) ประวัติวิวัฒนาการ.....	7
(2) คำนิยาม.....	11
(3) ลักษณะโดยทั่วไปของลิสซิ่ง.....	14
(4) ประเภทของลิสซิ่ง.....	19
(5) ขั้นตอนในการทำลิสซิ่ง.....	23
(6) ความแตกต่างระหว่างลิสซิ่งกับการเช่าประเภทอื่น.....	26

3	การดำเนินธุรกิจลิสซิ่งในต่างประเทศ.....	30
	(1) ประเทศสหราชอาณาจักร.....	30
	1.1 คำนิยาม.....	30
	1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	31
	1.3 สิทธิหน้าที่ของผู้สัญญา.....	33
	1.3.1 ความรับผิดชอบเพื่อความซื่อสัตย์สุจริต.....	34
	1.3.2 กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่า.....	35
	1.3.3 ฐานะที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่สาม.....	35
	1.3.4 การติดตั้งเครื่องตรา.....	36
	1.3.5 การเช่าช่วง.....	37
	1.3.6 การสิ้นสุดของสัญญาลิสซิ่ง.....	37
	1.3.7 การผิดสัญญาของผู้เช่า.....	38
	1.3.7 การผิดสัญญาของผู้ให้เช่า.....	39
	1.4 ประเภทของทรัพย์สิน.....	40
	(2) การดำเนินธุรกิจลิสซิ่งในประเทศภาคีสมาชิกอนุสัญญาว่าด้วยลิสซิ่งทางการเงินระหว่างประเทศ	
	2.1 ความเป็นมา.....	41
	2.2 คำนิยาม.....	44
	2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	46
	2.4 สิทธิหน้าที่ของผู้สัญญา.....	48
	2.5 ประเภทของทรัพย์สิน.....	54
4	การดำเนินธุรกิจลิสซิ่งในประเทศไทย.....	55
	(1) คำนิยาม.....	55
	(2) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	58
	2.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	59

2.2	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจ เครดิตฟองซิเอร์ ปี พ.ศ. 2522.....	59
2.3	ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องเงื่อนไขขานการอนุญาตให้บริษัท- เงินทุนประกอบกิจการให้เข้าแบบลิสซิ่ง.....	59
2.4	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีการค้า.....	64
2.5	คำสั่งอธิบดีกรมสรรพากรที่ 4/2538.....	67
2.6	เปรียบเทียบความหมายของคำว่า "ลิสซิ่ง" ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมาย ไทย.....	69
2.6.1	ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องเงื่อนไขขานการอนุญาตให้ บริษัทเงินทุนประกอบกิจการให้เข้าแบบลิสซิ่ง.....	69
2.6.2	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรฉบับที่ 53 เรื่องกำหนดหลัก- เกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ระยะเวลาการให้เข้าทรัพย์สิน เกณฑ์การคำนวณทรัพย์สินที่เข้า.....	70
2.7	เปรียบเทียบความหมายของคำว่า "ลิสซิ่ง" ที่ปรากฏอยู่ในประกาศ กระทรวงการคลัง ฯ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรฉบับที่ 53 ฯ กับ อนุสัญญาว่าด้วยลิสซิ่งทางการเงินระหว่างประเทศ.....	70
(3)	ลักษณะการดำเนินธุรกิจลิสซิ่งในประเทศไทย.....	72
	ตัวอย่างสัญญาลิสซิ่ง.....	72
(4)	สิทธิหน้าที่ของผู้สัญญา.....	79
4.1	สิทธิหน้าที่ของผู้ให้เข้า.....	79
4.1.1	หน้าที่ในการออกค่าฤชาธรรมเนียม.....	80
4.1.2	หน้าที่ในการส่งมอบทรัพย์สินที่เข้า.....	80
4.1.3	หน้าที่ต้องรับผิดชอบความชำรุดบกพร่องในทรัพย์สินที่เข้า.....	80
4.1.4	หน้าที่ต้องรับผิดชอบการรอนสิทธิในทรัพย์สินที่เข้า.....	81
4.1.5	หน้าที่ในการชดเชยเงินค่าใช้จ่าย ซึ่งผู้เข้าออกโดย ความจำเป็นและสมควร เพื่อรักษาทรัพย์สินที่เข้า.....	81

4.2	หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เช่า.....	81
4.2.1	หน้าที่ต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการทาสัญญา.....	82
4.2.2	หน้าที่เกี่ยวกับการราชสอยทรัพย์สินที่เช่า.....	82
4.2.3	หน้าที่ในการสงวนดูแลทรัพย์สินที่เช่า.....	82
4.2.4	หน้าที่ที่จะไม่ตัดแปลง ต่อเติมทรัพย์สินที่เช่า.....	83
4.2.5	หน้าที่ยินยอมให้ผู้เช่ากระทำการบางอย่างแก่ทรัพย์สิน..	83
4.2.6	หน้าที่ในการชำระค่าเช่า.....	84
4.2.7	หน้าที่ในการคืนทรัพย์สินที่เช่า.....	84
5	วิเคราะห์การดำเนินธุรกิจลีสซิ่งในประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ.....	85
(1)	วิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของคำว่าลีสซิ่ง.....	85
1.1	ตามกฎหมายไทย.....	85
1.2	ตามกฎหมายประเทศต่าง ๆ.....	85
(2)	เปรียบเทียบลักษณะลีสซิ่งกับการเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ.....	88
2.1	บุคคลที่เกี่ยวข้องในสัญญา.....	88
2.2	ชนิดของทรัพย์สิน.....	89
2.3	สินค้าคงคลังของผู้ให้เช่า.....	89
2.4	วัตถุประสงค์ของการเช่า.....	89
2.5	ด้านผู้ให้เช่า.....	90
2.6	ด้านผู้เช่า.....	90
2.7	การติดค่าเช่า.....	90
2.8	การจ่ายเงินของผู้เช่า.....	91
2.9	หน้าที่ในการบำรุงรักษา.....	91
2.10	กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน.....	91
2.11	การยกเลิกสัญญา.....	91
2.12	การเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า.....	91

(3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของผู้สัญญา.....	92
3.1 ตามกฎหมายไทย.....	92
3.2 ตามกฎหมายประเทศต่าง ๆ.....	93
(4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ เรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้สัญญา.....	94
4.1 ตามกฎหมายไทย.....	94
4.2 ตามกฎหมายประเทศต่าง ๆ.....	97
6 สรุปเสนอแนะ	
(1) บทสรุป.....	103
(2) ข้อเสนอแนะ.....	105
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียน.....	139

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย